

Samenwerkingsagenda 'Fryslân koopt circulair'

2021-2035

- Provinsje Fryslân
- Vereniging Friese Gemeenten
- Wetterskip Fryslân
- Rijkswaterstaat Noord
- Veiligheidsregio Fryslân

Doelstelling

De circulaire overheid in 2035 zijn die volop inzet op de transitie naar een circulaire economie. Dit doen we gezamenlijk vanuit de rol van aanjager, het wegnemen van barrières en faciliteren van het bedrijfsleven.

- Aanjager van innovatie en verduurzaming door circulair inkopen
- Wegnemen van barrières door aanpassen regelgeving en gezamenlijke lobby
- Faciliteren van het bedrijfsleven door innovatie- en ketensubsidies en circulaire tools
- Kennisontwikkeling bij overheden en bedrijfsleven m.b.t. circulair inkopen
- Monitoring voortgang circulaire inkoop

Om deze doelen te realiseren spreken we de volgende ambities af:

- In 2025 is 25% van de inkopen van Friese overheden circulair.
- In 2030 is 75% van de inkopen van Friese overheden circulair.
- In 2035 is 100% van de inkopen van Friese overheden circulair.
- Jaarlijks ontwikkelen we tenminste 1 Fries icoonproject circulair inkopen.
- In 2025 hebben Friese overheden tenminste één gezamenlijk circulair inkooptraject gerealiseerd.

Deze ambities zijn gericht op inspanningsverplichtingen door overheden. We vragen dus 'circulair' uit. Uiteindelijk is het de wens om toe te werken naar een resultaatverplichting, oftewel: de resultaten van de aanbesteding zijn volledig circulair. De genoemde percentages zijn gericht op inkoopbudgetten van overheden.

Uiteraard houden we de in 2019 afgesproken VCF-ambities vast om circulair straatmeubilair de norm te laten zijn, evenals een fossielvrij wagenpark.

Aanleiding

Waar we nu mee bezig zijn binnen Fryslân is uniek. Alle Friese overheden staan achter de circulaire ambities. Er is de intentie en energie om daadwerkelijk circulair in te kopen. De afgelopen tijd zijn veel stappen in de goede richting gezet en hier willen we graag mee verder!

Een provinciebrede samenwerking voor circulair inkopen is daarbij gewenst. We willen niet dat elke overheid zelf het wiel hoeft uit te vinden. Alleen door samen te werken kunnen we de transitie naar een circulaire economie versnellen en Friesland in 2025 in de top 3 gunstige ontwikkelingsregio's van Europa krijgen.

Onze Friese samenwerking (zie bijlage 1 'Organisatie') heeft verschillende voordelen:

- We leren van elkaar, delen onze kennis en benutten samen kansen
- We maken impact in de markt door schaalgrootte
- We stimuleren innovatie en werkgelegenheid
- We verduurzamen onze eigen organisaties en regio
- We creëren kansen voor financiering vanuit het Rijk en Europa
- We dragen bij aan de Sustainable Development Goals en brede welvaart

Definitie van circulair inkopen

Deze definitie is in lijn met de 7 pijlers van de circulaire economie zoals de leden van Vereniging Circulair Friesland deze hebben omarmd.

Een product is circulair ingekocht wanneer er op **technisch-inhoudelijk** gebied (energie en materialen) verbeteringen zijn, wanneer er **procesmatige afspraken** zijn gemaakt over het borgen van circulariteit en wanneer er **financiële prikkels** zijn die circulariteit stimuleren.

Daarbij dient er geen negatief effect plaats te vinden aan de andere aspecten van een circulaire economie: **water, biodiversiteit, gezondheid & welzijn, cultuur & maatschappij, en andere vormen van waarde.**

Roadmap Fryslân koopt circulair in 2035

Activiteiten 2021-2025

In de roadmap naar maximaal circulair inkopen staan de activiteiten die de Friese overheden gaan uitvoeren om de ambities te bereiken. We onderscheiden twee sporen in de roadmap:

1. Overheden

- a. Netwerk en organisatie
- b. Meten en monitoren
- c. Opleiden en kennisdelen
- d. Communicatie

2. Circulair inkopen voor bedrijven en andere organisaties (VCF)

We werken een activiteitenplan uit tot en met 2025 met daarin de activiteiten voor de komende jaren. Deze activiteiten vormen de basis van de samenwerkingsagenda. Het plan geeft inzicht in de benodigde capaciteit en middelen.

Ondertekening

VFG Klimaat & Energie,
Bert Wassink, voorzitter

Wetterskip Fryslân,
Annet van der Hoek, DB-lid

VFG Financiën,
Leo Pieter Stoel, voorzitter

Provinsje Fryslân,
Sander de Rouwe, gedeputeerde

VFG Economische Zaken,
Caroline de Pee, voorzitter

Veiligheidsregio Fryslân,
Wim Kleinhuis, directeur

Rijkswaterstaat Noord,
Sander Winckels, directeur netwerkmanagement

Bijlage 1

Organisatie

Belangrijk voor een effectieve samenwerking zijn korte lijnen met welwillende en geïnformeerde betrokkenen. We maken onderscheid in verschillende groepen.

Bestuurlijke stuurgroep

- Wie: Afgevaardigden van de verschillende organisaties: Provincie Fryslân, VFG, Wetterskip, Rijkswaterstaat Noord, Veiligheidsregio Fryslân.
- Algemene taken:
  - Opdrachtgever
  - Ambassadeurs intern: moeten bewustzijn creëren bij medebestuurders om zo een bestuurlijke borging te verkrijgen voor circulair inkopen.
  - Ambassadeurs naar buiten toe: ze delen de goede voorbeelden.
  - Ondersteunen van nieuwe initiatieven op het gebied van circulaire economie.
  - Verbinding leggen met andere (politieke) beleidsthema's en circulair inkopen inbedden in relevante portefeuilles.
  - Denkt mee over de roadmap, met name voor activiteiten op hoofdniveau.

Uitvoerende kerngroep

- Wie: Representatieve afvaardiging van deelnemende overheden
- Algemene taken:
  - Zijn verantwoordelijk voor het proces en de resultaten.
  - Opzetten van strategie om de doelen in praktijk te brengen.
  - Betrekken van inkopers en bestuurders bij het bedenken en opstellen van de bouwstenen voor de roadmap.
  - Dragen kennis aan en bieden handvatten en hulp om het inkopers zo makkelijk mogelijk te maken.
  - Versoepelen van interne processen en creëren van bewustzijn binnen overheden.
- Eventueel benoemen van voorbeelden van concrete producten die al door kerngroep worden/zijn ontwikkeld? → Inkoopacademie organiseren, invoeren van een monitoringssysteem, nulmeting, ontwikkelen zelfevaluatiemethode voor inkopers.

Inkoopgroep

- Wie? Bij circulaire aanbestedingen en ontwerp betrokken ambtenaren, zoals projectleiders, inkopers, assetmanager en beleidsadviseurs duurzaamheid.
- Algemene taken:
  - Voeren de strategie uit binnen de overheden.
  - Betrekken en enthousiasmeren collega's in circulair inkopen met hun kennis en ervaring.
  - Geven aan waar ze tegenaan lopen bij de producten die de kerngroep oplevert.
  - Geven aan waar behoefte aan is voor circulair inkopen en meten.

- Delen ervaringen, kennis en stellen vragen op het platform <https://www.wijkopencirculair.frl/>

Klankbordgroep

- Wie? Representanten namens externe marktpartijen en adviesbureaus.
- Algemene taken:
  - Feedback geven op haalbaarheid en uitvoerbaarheid van initiatieven en randvoorwaarden vanuit kerngroep.
  - Geven aan waar de markt tegenaan loopt bij circulaire inkooptrajecten.
  - Geven aan waar behoefte aan is vanuit marktperspectief.

Vereniging Circulair Friesland (VCF)

Wie? Een projectleider van Circulair Friesland is onderdeel van de Kerngroep.

Algemene taken:

- Iemand van VCF zit in de kerngroep.
- Aanjagen van de overheden.
- Trekken van de klankbordgroep door hun netwerk van koplopers in bedrijfsleven, overheden en andere organisaties in te zetten.
- Ontsluiten van externe kennis en borging inhoudelijke expertise.
- Trekken projecten op van gemeenteniveau naar provinciaal niveau.
- Pakken de communicatie naar buiten op. Ze vertellen het Friese verhaal.

Deelnemende overheden

De overheden zorgen ervoor dat de desbetreffende contactpersoon voldoende tijd, capaciteit en middelen heeft om de ambities te realiseren, en binnen en buiten de eigen organisatie het circulair inkopen te stimuleren. Capaciteit en middelen voor de kerngroep en klankbordgroep worden vrijgemaakt.

De overheden ontvangen handvatten om circulair te kunnen inkopen. De overheden denken mee en dragen bij (uren en geld) aan het concrete aanbod wat vorm krijgt in de roadmap Fryslân koopt circulair in 2035. Contactpersonen delen en verspreiden informatie vanuit de verschillende groepen weer binnen de eigen organisatie.